

- ២ -

សកម្មភាពចៅហ្វាយកុយ

យើងផ្អាកទៀងចំបាំងមួយត្រាសិន ដើម្បីដាក់ទៅតាមដានសកម្មភាពរបស់មេបញ្ជាការទាំង៥ ដែលជាសហការីផ្ទាល់របស់លោកចៅហ្វាយកុយ ។

បណ្តាសហការីទាំងអស់ លោក ទេសសោម គាត់មានវិបត្តិផ្លូវចិត្តជាមួយលោក ហ្នឹងឯក យូរមកហើយ ។ ទោះបីជួបឃើញញញឹមចាប់ដៃគ្នា ក៏ស្ថិតនៅក្នុងលក្ខណៈជាអាទិកំបាំងទាំងអស់ដែរ ។

តាំងពីចូលបំរើក្នុងកងទ័ពរបស់លោកចៅហ្វាយកុយ លោកហ្នឹងឯកគ្មានប្រាថ្នាអ្វី ក្រៅពីទឹកចិត្តស្នេហាជាតិដោយស្មោះត្រង់ ដើម្បីចេញកំចាត់ចោរឃ្មុំឈ្មួញពាននោះទេ ។ កិច្ចការរបស់គាត់ចំពោះជាតិ ធ្វើឲ្យលោកចៅហ្វាយ សីន-កុយ ប្រមុខខេត្តព្រះត្រពាំងស្រឡាញ់ពេញចិត្តយ៉ាងខ្លាំង ។

លោក ទេសសោម ក៏មានគុណសម្បត្តិប្រហាក់ប្រហែលគ្នា នឹងលោកហ្នឹងឯកដែរ ។ ម្នាក់ៗសុទ្ធតែជាមេទ័ព ដែលមានថ្វីដៃខ្លាំងពូកែរៀងៗខ្លួន ។ ប៉ុន្តែបើនិយាយពីស្នាហាប់ហើយអង់អាចវិញ ប្រាកដជាលោក ហ្នឹងឯក គ្មានគូអ្វីមឡើយ ។

នៅពេលដែលពួកយួនបាក់ទ័ព រត់ខ្ចាត់ខ្ចាយអស់ទៅនោះ មេបញ្ជាការខ្មែរយើងម្នាក់ៗ ខំដើរប្រមូលកងទ័ពដែលសល់ពីស្លាប់ មកផ្តុំគ្នាបោះជំរំសំរាកកាយ។ ប្លែកតែលោកតា ម៉ង់ និងលោក ហ្នឹងឯក ពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះទេ ដែលពុំបានឈប់សំរាកដោយស្ងៀមស្ងាត់ ព្រោះគាត់កំពុងតែរិះរកគ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីទប់ទល់នឹងបញ្ហាមិត្រ ក្រែងវារត់ទៅបង្កទ័ពវាយសំរុក ចូលមកក្នុងខេត្តព្រះត្រពាំងជាថ្មីម្តងទៀត ។

មេទ័ពទាំងពីរ បានបណ្តើរគ្នាត្រសងទៅរកដើមឈើមួយធំខ្ពស់បែកមែកសាខា មានម្លប់ត្រឈឹងត្រឈៃ នៅឆ្ងាយដាច់ស្រយាលពីគេឯង ។

អង្គុយស្រួលចូលហើយ ហ្នឹងឯក ក៏ផ្តើមបន្តិកាក្រាថា ៖

- ពេលនេះ, ពិតមែនតែយួនវាបាក់ទ័ពរត់ខ្ចាត់ខ្ចាយអស់, ប៉ុន្តែវាមិនខានចុះចាញ់យើងទេ ។ យើងធ្លាប់ឮឃ្លីយូរហើយ ទ័ពអង្គុយនេះកាចសាហាវណាស់ ។ កាលពីលើកមុន យើងទប់ទល់ជាមួយវាស្ទើរមិនឈ្នះម្តងរួចទៅហើយ ។ បើយើងមិនរកមធ្យោបាយតាមដានវា សម្រាប់បំបាត់ពូជពិវេសដីយើងទេ ថ្ងៃក្រោយប្រាកដជាវាបង្កទ័ព មកឈ្លានពានយើងទៀតពុំខានឡើយ ។

សព្វថ្ងៃនេះ វាប្រើគ្រប់មធ្យោបាយ តាំងពីសង្គ្រាមផ្ទៃដាវ រហូតដល់សង្គ្រាម ចិត្តសាស្ត្រ ។ វាដើរពន្យល់បញ្ចុះបញ្ចូល បោកបញ្ឆោតស្មារតីទង់ខ្សោយរបស់បង ប្អូនខ្មែរយើង ឲ្យស្រឡាញ់របបគ្រប់គ្រងរបស់វា ។ វាហ៊ានចោលលុយដោយគិត សំចៃដៃ ដើម្បីទិញក្បាលជនរង្វង់ជាតិមួយចំនួនតូច ឲ្យបំរើផលប្រយោជន៍ខ្មៅ ងងឹតរបស់វា ។ ចំពោះខ្ញុំដែលមានឈាមជ័រជាខ្មែរ ពូជអ្នកចំបាំង គឺមិនព្រមលក់ ឧត្តមគតិយ៉ាងដាច់ខាត ហើយប្តេជ្ញាចិត្តតស៊ូរហូតថ្ងៃអវសាននៃជីវិត ។

លោកតា ម៉ង់ ឮ ហ្នឹងឯក និយាយយ៉ាងម៉ឹងម៉ាត់ដូច្នោះ គាត់សប្បាយចិត្តណាស់ ប្រញាប់ពោលពាក្យតបវិញឥតបង្អង់ ៖

- លោកនិយាយនេះចំជាត្រូវណាស់ ! យើងជាខ្មែរម្ចាស់ស្រុក ត្រូវតែមាន ស្មារតីអង់អាចតស៊ូជាធំធូ ។ ហើយជាពិសេស ត្រូវតែបង្ហាត់កងទ័ពឲ្យចេះប្រើស ង្គ្រាមចិត្តសាស្ត្រ ខ្ពស់ជាងវាមួយកំរិតទៀត ដើម្បីឲ្យស្របនឹងគំរោងការលោកចៅ ហ្វាយគុយ ដែលបានប្រកាសយ៉ាងមហោឡារិក ប្រាប់ប្រជាជនខ្មែរគ្រប់តំបន់ជន បទ កុំឲ្យជឿការយោសាធាររបស់ពួកវា ហើយនាំគ្នាក្រោកឈរឡើង វាយកំទេចអំ ពើល្មោធពានឲ្យវិនាសផុតពូជពីទឹកដីខ្មែរយើង ។

មួយជីវិតនេះ ខ្ញុំបានសម្តែងហើយជាស្រេច គឺនិរាសណាជីវិតរបស់ខ្ញុំនោះសោះ ខ្ញុំ មិនឲ្យចោរយួនប្លន់យកទឹកដីបានមួយចំនាមយ៉ាងដាច់ខាត ។ ប៉ុន្តែការដែលឲ្យខ្ញុំ ព្រួយបារម្ភទៅអនាគតនោះ គឺនៅលើមន្ត្រីយើង ដែលមិនព្រមចុះសំរុងគ្នា ដូចទឹក ដឹងប្រេង ។ អ្នកខ្លះស្រែកបន្តរហែរឡើងតែមាត់ តែចិត្តគំនិតខ្មៅក្រខ្វក់ ពួករលួយ រកលេខដាក់គ្នា ។ ខ្លះខំតស៊ូក្រាញនរណាម្នាក់សមរម្យមិ ត្រឡប់ជាត្រូវទទួលពា ក្យចោទយ៉ាងអយុត្តិធម៌ទៅវិញ ។

ដូច្នោះ តើកម្លាំងសាមគ្គីស្ថិតនៅត្រង់ណា ?

លោកតា ម៉ង់ ដកដង្ហើមធំមួយរយៈ ទើបបន្តទៀត ៖

សព្វថ្ងៃនេះ សង្គ្រាមល្មោធពានបានរាតត្បាតស្ទើរតែគ្រប់ខេត្តរបស់យើង នៅផ្នែកខាងជើងដីក្រោមនេះទៅហើយ ។ ប៉ុន្តែខេត្តព្រះត្រពាំងយើង មានវាសនា អាក្រក់ ហើយធ្ងន់ជាងខេត្តគេទាំងអស់ ។ ឥឡូវនេះ បើយើងមិនចាត់ការតាមបំផ្លា ញជំរករបស់ពួកវាភ្លាមៗទេ យើងប្រាកដជាទទួលគ្រោះថ្នាក់ទៅថ្ងៃក្រោយមិនខាន ។

ប៉ុន្តែរឿងហ្នឹង លោកមេទ័ពប្រហែលជាប្រាប់ខ្លះហើយ ចំពោះអំពើដែលស ហាការីខ្លះរបស់លោកសេនាបតី រៀបគំរោងការល្បួននិសត្តក្នុង ដើម្បីជំនឿម អំណាចនិងបុណ្យសក្តិ ។ តួយ៉ាងដូចភូលប្បយ គង់ ជាឧទាហរណ៍ ។ ជននេះដើរ ឆ្កិះឆ្កៀលគេពីសំណាក់មួយទៅសំណាក់មួយ បង្កើតជាចលាចលផ្ទៃក្នុងគួរឲ្យព្រឺ ខ្លាច ។

ប៉ុន្តែរឿងហ្នឹងយើងគួរតែបញ្ចប់វាតែប៉ុណ្ណឹងចុះ ព្រោះយើងជាអ្នកដេកព្រៃ ដែលពុំមានពេលនឹងជិះបញ្ជីផ្ទៃក្នុងឲ្យជ្រុះស្រឡះ ក្រៅពីលោកចៅហ្វាយឡើយ។

ហ្នឹងឯកពួកម៉ង់ ពោលពាក្យយ៉ាងក្បោយដូច្នោះ ក៏បើកភ្នែកមូលក្រឡង់ ដូចប្រាក់កាក់ បញ្ជាក់សួរថែមទៀត ៖

- យី ! ពុំមែនទេឬលោក ? ព្រោះអ្នកខ្លះច្រើនតែបញ្ចេញលក្ខណៈតាមសំបក ក្រៅ តែគំនិតមានរយាទប្រដៅជ្រុះ ហើយធ្វើការជនផលទៀតផង ។ បើតាមខ្ញុំដឹងអាកប្បកិរិយាភូណ្ណយ គង់ តែប៉ុណ្ណឹងទេ ព្រោះការវាយអែបស៊ីអបវាជារឿងម្យ៉ាង សំរាប់មនុស្សដែលមានចរិករបៀបនេះ ។ យើងយកជាការពិតក្រែងមិនបានណា តា ម៉ង់ ឯក់ក្បាលមួយៗ រួចបញ្ជាក់តទៀត ៖

- លោកនិយាយនេះខ្ញុំស្តាប់បានហើយ ៗមិនមែនបានសេចក្តីថា ខ្ញុំស្តាប់ខ្លឹម ឬច្រណែននឹងមុខការរបស់គេនោះទេ ។ ប៉ុន្តែតាមការសង្កេតផ្ទាល់របស់ខ្ញុំ ខ្ញុំយល់ថាមនុស្សល្អឬអាក្រក់ ប្រាកដជាបញ្ចេញអាកប្បកិរិយាយ៉ាងជាក់ច្បាស់ឲ្យយើង ដឹងជាពុំខាន ។

លោក ហ្នឹងឯក ឯងមានចាប់អារម្មណ៍ទេ កាលលោកសេនាបតីហៅទៅរួម ប្រជុំលើកមុន លោកបានបញ្ជាក់ផ្តែផ្តាំជាចុងក្រោយថា ៖

- ការប្រយុទ្ធផ្ទាល់ជាមួយខ្មាំង កុំឲ្យមើលងាយខ្មាំង ថាអត់ថយជាងយើងឲ្យ សោះ ។ ការតស៊ូហាត់ពត់ស្មារតីកុំឲ្យតក់ស្លុត ជាការរបស់កងទ័ព ។ សាមគ្គីវេញ ត្រូវបញ្ជូនឲ្យបានជាផ្តុំមួយ ក៏ជាការរបស់កងទ័ពដែរ ។ ហើយលោកមានប្រសាសន៍ទៀតថា ៖

ការសន្តោសគ្នាទៅវិញទៅមក រវាងនាយទាហាននិងនាយទាហាន ក៏ចាត់ទុក ជាមហាក្រិះយ៉ាងមាំ សំរាប់ជាតិសាសន៍នីមួយៗ ។ ពិសេសទៅទៀត ស្រុកកើត សង្គ្រាម កុំច្រឡកច្រឡំរឿងស្រីញីឲ្យសោះ ព្រោះស្រីវាជាអារ្យធម៌សាហាវ ឬជាដី បោមហារិកក្នុងកងទ័ព ។ យើងត្រូវចាំទៀតថា យើងជាខ្មែរត្រូវយកប្រពន្ធខ្មែរ ។ បើយកប្រពន្ធយួន ក្នុងពេលស្រុកកើតសង្គ្រាមនេះ នយោបាយជាតិប្រាកដជាទន់ ខ្សោយជាពុំខាន ។

ប្រសាសន៍របស់លោកសេនាបតី មិនទាន់បានប៉ុន្មានថ្ងៃផង ល្បួង គង់ ប្រើ ស្លៀតនេះលើសដើមទៅទៀត។ លោកមើលឃើញទេម៉ែណោះ ស្រាប់តែបណ្តើរ ស្រីក្រមុំយួនយ៉ាងស្អាតលេខ១ យកមកកៀកកើយស្ទើរតែភ្លេចការងារអស់រលីង ។ ខ្ញុំព្រួយណាស់ ក្រែងស្រីយួននោះ វាជាភ្នាក់ងាររបស់យួនក៏មិនដឹង ។

លោក ហ្នឹងឯក ឯក់ក្បាលយល់ស្របនឹងសំដីដ៏ត្រឹមត្រូវរបស់លោកតា ម៉ង់ ហើយបន្តិកក្បត់បំបែកទិញ ៖

- លោកតាមានប្រសាសន៍នេះពិតជាត្រូវមែន ! ខ្ញុំពុំបានសង្កេតមើលលក្ខណៈវាឲ្យបានដិតដល់សោះ ។ តែខ្ញុំអាចចំណាំវាបានខ្លះៗយូរមកហើយ ខ្ញុំក៏លាក់ទុកក្នុងចិត្តមួយត្រាសិនទៅ ។ បើវាហ៊ានលក់ខ្ពស់ក្បាលឲ្យយួន ដោយបំរើនយោបាយរបស់វានោះ យើងត្រូវតែរួមកម្លាំងគ្នា កំចាត់វាបានមុនកាលៈទេសៈ ព្រោះបើទុកឲ្យវាដៅឲ្យតែចង្អៀតផែនដីទេ ។

ការចរចារវាងលោក ហ្គីនឯក និងលោកតា ម៉ង់ បានផ្លាស់ប្តូរយោបល់គ្នា ពីសំណាក់មួយទៅសំណាក់មួយយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។ ភ្លាមនោះស្រាប់តែពួកសន្តិករខ្យល់ ស្រែកសន្តាប់យ៉ាងរញ្ជួយដី ។ លោកហ្គីនឯកនិងតាម៉ង់ ក្រឡេកមើលទៅចំហាងខ្លួន ឃើញទ័ពយួនក្បាលខ្លាចរត់តម្រង់មកតែម្តង ។

មេទ័ពទាំងពីរមិនបង្កង់ឲ្យខាតពេលយូរទេ ប្រញាប់ដាំគ្នាស្ទុះទៅកាន់ជំរំទ័ពរៀងៗខ្លួន ហើយស្រែកបញ្ជាទ័ពឲ្យចូលទៅប្រយុទ្ធជាមួយពួកវាភ្លាម ។

ការប្រយុទ្ធលើកនេះ ទ័ពខ្មែរយើងទន់ដៃយ៉ាងខ្លាំង ព្រោះពុំនឹកស្មានថាវាអាចបង្កទ័ពបានឆាប់រហ័ស ហើយមានគ្នាច្រើនក្បាលដូចស្រមោច បោលសំរុកចូលមកមិនខ្លាចស្លាប់អីចឹងសោះ ។

ទោះបីលោក ហ្គីនឯក និងលោកតា ម៉ង់ លោកមនោរស លោកទេសាសោម ខ្ញុំមកគ្នាបញ្ចេញថ្វីដៃអស់ពីសមត្ថភាពយ៉ាងណាក៏ដោយក៏ពុំអាចទប់ទល់ជាមួយពួកវាបានដែរ ។ ឱកាសនោះ លោក ហ្គីនឯក មានទឹកមុខក្រៀមសំដែងការអស់សង្ឃឹមជាខ្លាំង ។

គូប្រយុទ្ធបានប្រទ្រុកជាមួយគ្នាអស់ពេលមួយយប់មួយថ្ងៃ ។ កងទ័ពយើងមានគ្នាតិចកម្លាំងខ្សោយ ក៏វាយដកទ័ពថយទៅរកទិសដៅដែលលោកមេទ័ព ហ្គីនឯក បានបញ្ជាទុកជាស្រេច ។

ចំណែកលោកមេទ័ពដ៏ក្លាហាននោះវិញ ហាក់រឹងទៅឈររំពាំងពីមុខទ័ពសត្រូវ ហើយសូត្រគាថាបំប៉នខ្លួន ព្រមទាំងក្នុងស្មៅជប់ពលវាលវាលម៉ឺននាក់ប្រយុទ្ធតទល់នឹងទ័ពយួន អស់ពេលមួយរយៈធំ ទើបភៀសខ្លួនទៅតាមកងទ័ពខ្មែរ ដែលបានវាយដកថយផុតបាត់ស្រមោល ។

លោកចៅហ្វាយ គុយ ក្រោយពីបានដឹងថា ខ្មែរយើងបាក់ទ័ពចាញ់យួនហើយ លោករសាប់រសល់ក្នុងចិត្តយ៉ាងខ្លាំង ។ មួយសន្ទុះ ទាហានម្នាក់រត់ត្រហេបត្រហេបមកជំរាបលោកថា ៖

លោក ហ្គីនឯក និងតាម៉ង់ ព្រមទាំងលោក មនោរស បាក់ទ័ពចាញ់គេហើយ ។ លោក ហ្គីនឯក បានបញ្ជាខ្ញុំបាទ ឲ្យមកអញ្ជើញព្រះតេជគុណរៀបចំខ្លួនចេញពីទីនេះភ្លាម ព្រោះទ័ពយើងនៅរង់ចាំទទួលព្រះតេជគុណខាងក្រៅឯណោះ ។ សូម

ព្រះតេជគុណប្រញាប់បង្ខិត ទ័ពអង្គឡែកវាវាយលុកមកដល់ឥឡូវនេះហើយ ។ ទ័ព
វាសាហាវណាស់ ពួកយើងបោះជំទំទាស់រាកក្នុងវត្តផ្លូវដួង រង់ចាំព្រះតេជគុណឯ
ណោះទានប្រោស !

អ្នកគាំសារជំរាបលោកឧកញ៉ា ស្ទើរតែមិនទាន់ទាន់ផុតកន្ទុយមាត់ផង ស្រា
បំតែកូលយូរ គង់ ដើមកដល់ បញ្ចេញកាយវិការយ៉ាងខែងរែង ។ ក្រោយខ្លួនមាន
ស្តាយដាវយ៉ាងសង្ហា បោះជំហានធ្ងន់ពាប់ទៅរកលោកឧកញ៉ា គុយ បំរុងហារមាត់
ជជែក តែក្រឡេកឃើញទាហានម្នាក់នៅក្បែរនោះ ក៏ឈរស្ងៀមទៅវិញ ។ លោក
ចៅហ្វាយ សីន-គុយ មើលមុខកូលយូរ គង់ បង្កិតក៏មានប្រសាសន៍ថា ៖

- លោកកូលយូរ ! សូមលោករៀបចំខ្លួន ចេញពីទីនេះទៅជាមួយខ្ញុំ ទ័ពយើង
ងាញ់គេហើយ ពួកវាបំរុងឡោមព័ទ្ធនៅខ្លួនយើង ។ សូមលោករៀបចំខ្លួនប្រញាប់
បង្កិត ព្រោះលោកហ្នឹងឯក តាមង់ រង់ចាំយើងនៅវត្តផ្លូវដួងឯណោះ ។ បើយើងមិន
គេចខ្លួនសិនទេ ជីវិតយើងត្រូវស្លាប់មុនការតស៊ូពុំខាន ។

កូលយូរ គង់ ឮលោកឧកញ៉ា គុយ ប្រាប់ ក៏ធ្វើបកយ៉ាងក្រអឺតក្រទម រួចប្រើ
ប្រយោគមួយឃ្លាទៅកាន់ចៅហ្វាយនាយថា ៖

- មិនគួរសោះតែម្តង ! លោក ហ្នឹងឯក តាមង់ ជាមនុស្សធ្លាប់អង្គអាចពុំមាន
អ្នកណាប្រៀបធៀបបាន ចុះម្តងណោះ ហេតុម្តេចក៏ខ្សោយអីម៉្លេះ ? បាក់ទ័ពចាញ់យួរ
ស្រសៀវអីចឹង ដូចជាមិនសមសោះ ។ ខ្ញុំស្តាយណាស់ដោយគ្មានខ្ញុំទៅប្រយុទ្ធជា
មួយផង ពេលនោះបើមានខ្ញុំ ស្លាប់រស់ក៏ល្អមើលដែរ ។ តាមយោបល់ខ្ញុំយល់ថា,
យើងមិនត្រូវរត់ចេញពីទីនេះទេ ! ត្រូវតែនៅប្រឡូកជាមួយពួកវាឲ្យឃើញសខ្មៅ
ម្តងសិន ។ ព្រោះការស្លាប់ជិះរស់ វាជាករណីយកិច្ចរបស់ទ័ពទេតើ ។ លោកឧក
ញ៉ាមិនយល់ស្រប ក៏បន្ថែមទៀត ៖

- ការយល់របស់លោកកូលយូរ ពេញជាត្រូវហើយ ! ប៉ុន្តែលោកកុំភ្លេចថា ខ្លា
ពីរខាំគ្នា ត្រូវតែមួយចាញ់មួយឈ្នះ យ៉ាងណាមិញយុទ្ធជនម្នាក់ៗ តើមានអ្នកណា
មួយចង់ធ្វើខ្លួនឲ្យបរាជ័យ ?... គឺគ្មានទាល់តែសោះ ។ ឥឡូវនេះកុំនិយាយច្រើន
ត្រូវតែចេញពីទីនេះមួយគ្រាសិន ។

ដល់ពេលលោកចៅហ្វាយ គុយ បង្ខំខ្លាំងពេក ទើបកូលយូរគង់យល់ស្រប
ព្រមគេចខ្លួនពីទីនេះទាំងក្តៅក្រហាយ ។ ប៉ុន្តែ ការក្បត់របស់កូលយូរ គង់ លោក
ចៅហ្វាយ គុយ មិនបានជ្រាបទេ ព្រោះជនដែលបង្កប់ខ្លួន ត្រាំពិសស៊ីរូងផ្ទៃក្នុងពិ
បាកបើករបាំងមុខវាណាស់ ។

មិត្តអើយចាំចុះ	បងប្អូនស្រីប្រុស	មើលជាតិខេមរា
ក្នុងជំនាន់នោះ	សមយុទ្ធជាញ៉ា	ឈឺចិត្តខ្លោចផ្សា

ស្នេហាទឹកដី	លោកខំពុះពារ	រក្សាខេមរា
ខេត្តខណ្ឌប្តី	ក្លាយសមុទ្រទុក្ខ ។	ហ្នឹងឯកតាម៉ង់
មេទពស្មោះត្រង់	ចិត្តខ្មែរបរិសុទ្ធ	ដង្ហែរដើរតាម
ឧកញ៉ាដាំមុខ	ភូមិយកត់ទុក្ខ	ក្បត់ជាតិដែនដី ។

ប្រមាណជាមួយខែកន្លងមក លោកចៅហ្វាយ គុយ បានកោះហៅសហការីទាំងអស់មករួមប្រជុំ ដើម្បីរិះរកមធ្យោបាយដេញកំចាត់ខ្មាំងចេញពីខេត្តព្រះត្រពាំង ។ កាលបើសហការីមកជួបជុំគ្នាហើយ លោកប្រមុខខេត្តក្រោកឡើងសំដែងការគួរសមក្នុងអង្គប្រជុំ រួចទើបមានប្រសាសន៍ថា ៖

- ម្តងនេះ យើងត្រូវទទួលបរាជ័យយ៉ាងជួរចត់ ។ ប៉ុន្តែយើងមិនតូចចិត្តទេ ! ធ្វើម្តេចត្រូវយើងមានចំណុចតិចជាងគេ ។ ឥឡូវនេះយើងប្រមូលក្តីត្រូវបានខ្លះមកវិញហើយ ។ ខ្ញុំជឿជាក់ថា បើយើងរួមសាមគ្គីគ្នា ប្រាកដជាមានជំហរវិញប្តឹង ក្នុងការវាយកំចាត់វាជាពុំខាន ។ យើងជាទាហាន ត្រូវតែយល់វិធីយកដីទ្រព្យស្តាប់ ស្តាប់បង្គាប់របស់មេដែលបញ្ជាឲ្យអនុវត្ត ។ មិនត្រូវរត់ចោលសមរម្យមិ នៅពេលដែលកំពុងប្រយុទ្ធជាមួយខ្មាំងទេ ។ ត្រូវតាំងចិត្តមោះមុតប្តូរស្លាប់ប្តូររស់ដើម្បីជាតិសាសនា ។

ថ្លែងរក្សាបង្គំ ! សូមអស់លោកកត់ទុកក្នុងចិត្តចុះ មួយជីវិតនេះ ខ្ញុំសុខចិត្តស្លាប់ ដើម្បីជាតិមាតុភូមិជាទីស្នេហា គឺមិនរស់នៅក្រោមការជិះជាំជាន់របស់បច្ចាមិត្រយ៉ាងដាច់ខាត ។

ម៉្យាងទៀត កងទ័ពយើងត្រូវតែចេះវិជ្ជាចិត្តសាស្ត្រ ប្រាប់ពន្យល់បងប្អូនកម្មករ កសិករ រាស្ត្រស្រែចំការឲ្យភ្ញាក់រលឹកស្មារតីឡើង កុំចាញ់ឧបាយកលយួនឲ្យសោះ ព្រោះវាជាសត្រូវស្មារតីជនរបស់ខ្មែរប្រចាំសតវត្សមកហើយ ។

ដំបូន្មានរបស់លោកចៅហ្វាយ គុយ ធ្វើឲ្យសហការីទាំងអស់ពេញចិត្តយ៉ាងខ្លាំងណាស់ ហើយប្តេជ្ញាចិត្តអនុវត្តគោលការណ៍ទាំងនេះ រហូតបានសំរេចជោគជ័យវិញនោះលោកតា ម៉ង់ ក៏ក្រោកឈរឡើងហើយនិយាយថា ៖

- ប្រសាសន៍របស់លោកចៅហ្វាយម្ចាស់ ប្រាកដជាមានតម្លៃ ពុំអាចវាស់ស្ទង់បានឡើយ ។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំបាទព្រួយបារម្ភជាទីបំផុត ដោយខ្លាចក្រែងមានពួកយើងដែលធ្វើការផ្តល់នឹងលោកម្ចាស់ បែកបាក់សាមគ្គីគ្នា ធំឲ្យខូចគំរោងការណ៍ប្រសើរនេះ ។

លោកតា ម៉ង់ និយាយចប់ ទើប ហ្នឹងឯក ក្រោកឈរឡើងពោលបន្តទៀត ៖
- តាមខ្ញុំយល់ ការតស៊ូរបស់យើង មានស្មើគ្រប់គ្នាទាំងអស់ ។ ប៉ុន្តែអ្នកខ្លះ

តស៊ូតែលើបច្ចុប្បន្ន មាត់ក្រៅប៉ុណ្ណោះ តើមានប្រសិទ្ធិភាពអ្វីចំពោះសង្គ្រាមឈ្លានពាន ដូចសព្វថ្ងៃនេះ ?

ខ្ញុំនិយាយនេះ គ្មានគោលបំណងចង់ឲ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិអស់លោកណាម្នាក់ ទេ គឺនិយាយក្នុងនាមរកការពិតតែប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែអស់លោកគួរតែយល់ឲ្យច្បាស់ថា <សម្បត្តិក្នុងផ្ទះដែលបាត់បង់ គឺព្រោះតែចោរក្នុងលួចប៉ុណ្ណោះយកទៅលាក់ > ។

សម្តីរបស់ ហ្វីនឯក ប៉ុន្មានប្រយោគនេះ ធ្វើឲ្យអង្គប្រជុំចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំង ដោយពុំយល់ឆ្ងល់ដែលបង្កប់អាថ៌កំបាំងដ៏ស្មុគស្មាញនេះឡើយ ។ ភូឈ្មួយគង់ មិនមុខចុះមួយសន្ទុះក៏ក្រោកឈរឡើងបញ្ចេញផ្ទាំងមុខញញឹមយ៉ាងសោះកក្រោះ ហើយបោះសំដីដូចចោលដឹងទាំងដង ៖

- លោក ហ្វីនឯក មានប្រសាសន៍អម្បាញមិញនេះចំណាត់ផ្សេង ! តែនៅមិនទាន់ពេញលក្ខណៈពិតប្រាកដ ។ បើមិនយល់ទាន់ទេ ខ្ញុំសូមជួយថែមបន្តិចទៀត ហើយសូមលោកកុំច្រឡំជើងលេខឲ្យសោះ ។ លោកយល់ហើយតើ សព្វថ្ងៃនេះ មេទ័ពខ្មែរយើងមានទាន់បែកបាក់គ្នាឯណា ? ហេតុអ្វីក៏លោកលើកយកបញ្ហានេះ មកចោទដើម្បីខានអង្គប្រជុំ ឲ្យបំបែកអារម្មណ៍ពីសង្គ្រាមឈ្លានពានរបស់យួន មកលើទ័ពខ្មែរយើងទៅវិញ ?...

គួរឲ្យស្តាយដែរ ! ដែលលោកទំបង្វែងដាន រឿងជាតិបញ្ចូលក្នុងរឿងផ្ទាល់ខ្លួនយ៉ាងនេះ ។

លោកតា ម៉ង់ ពូសំដីភូឈ្មួយ គង់ ខឹងញ័រសាច់ ក្រោកឡើងនិយាយកាត់សំដីឆ្លើយតបរបស់ហ្វីនឯកភ្លាម ៖

- ភាសាលោកភូឈ្មួយ ប្រហែលជាច្រឡំខ្លួនលេខហើយ បានជាគាប់ច្រឡោតខឹងមិនដឹងទិសតំបន់យ៉ាងនេះ ។ ធ្វើអ្វីក៏ដោយ ដើម្បីឲ្យបានជោគជ័យនោះ គេត្រូវតែនិយាយពីការរួបរួមសាមគ្គីផ្ទៃក្នុងសិន ទើបអាចយកជ័យជំនះលើសត្រូវបាន ។ លោក ហ្វីនឯក និយាយនេះ ក៏មិនខុសពីប្រសាសន៍លោកចៅហ្វាយ ដែលតែងពោលផ្តេងផ្តាំជាញឹកញាប់ថា ៖ <សាមគ្គីគឺជាមហាគ្រឹះដ៏មាំក្នុងសង្គមជាតិ> នោះដែរ ។

ភូឈ្មួយ គង់ បើកភ្នែកធំត្រឡោតសម្តែងលោកតា ម៉ង់ ស្ទើរមិនព្រិចភ្នែកហើយស្ទុះក្រោកឡើងបំរុងនិងឆ្លើយតបវិញតាមកំហឹងចិត្តក្តៅ តែត្រូវលោកចៅហ្វាយធ្វើអន្តរាគមន៍បញ្ចប់យ៉ាងស្ងៀមស្ងាត់ ។

